

Toets flora en fauna

Notendreef te Asperen

Datum : 6 maart 2015
Projectnummer : 15-0064
Opdrachtgever : Pouderoyen BV
Postbus 156
6500 AD Nijmegen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In verband met de voorgenomen ontwikkeling op een locatie aan de Notendreef te Asperen, gemeente Lingewaal, is het noodzakelijk een toetsing aan de Flora- en faunawet uit te voeren. De voorgenomen ontwikkeling betreft de bouw van een aantal woningen. Ten behoeve van de planologische procedure is het nodig te onderzoeken of er beschermde planten en/of dieren op de locatie aanwezig zijn en op welke wijze de ontwikkeling hierop effect heeft.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de Flora- en faunawet.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de Flora- en faunawet wordt gehandeld.

2 Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden in twee wetten geregeld. Soortbescherming is geregeld in de Flora- en faunawet. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en in het beleid voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Deze toets flora en fauna is gericht op soortbescherming. Vanwege de ligging van het plangebied en de lokale aard van de voorgenomen plannen is gebiedsbescherming niet van toepassing. De Natuurbeschermingswet en het beleid voor de EHS worden daarom buiten beschouwing gelaten.

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De bescherming van soorten is geregeld middels een aantal verbodsbepalingen. In dit geval zijn vooral artikel 8 tot en met 12 van belang.

Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

De Flora- en faunawet beschermt alle inheemse zoogdieren (op de huismuis, de bruine rat en de zwarte rat na), vogels, reptielen en amfibieën. Bij de vissen, ongewervelde dieren en planten zijn alleen die soorten beschermd die als zodanig in de wet zijn aangewezen. Alle beschermde soorten, met uitzondering van de vogels, staan in de tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet.

Tabel 1: Algemene soorten

Dit betreft soorten waarvoor in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.

Tabel 2: Overige soorten

Dit betreft zeldzame en veelal bedreigde soorten. Voor deze soorten wordt in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling verleend voor de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet, mits de activiteiten uitgevoerd worden op basis van een door de minister van Economische Zaken (EZ) goedgekeurde gedragscode. Wanneer geen gedragscode wordt gevolgd, is bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig.

Tabel 3: Strikt beschermde soorten

Onder deze tabel vallen onder andere de soorten die beschermd zijn volgens de Europese Habitatrichtlijn. Voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze soorten geen vrijstelling, hiervoor moet dus een ontheffing aangevraagd worden.

Vogels en hun nesten mogen tijdens het broeden niet worden verstoord. Daarnaast bestaat er een lijst van het ministerie van EZ waarop de vogels zijn opgenomen waarvan het nest jaarrond beschermd is.

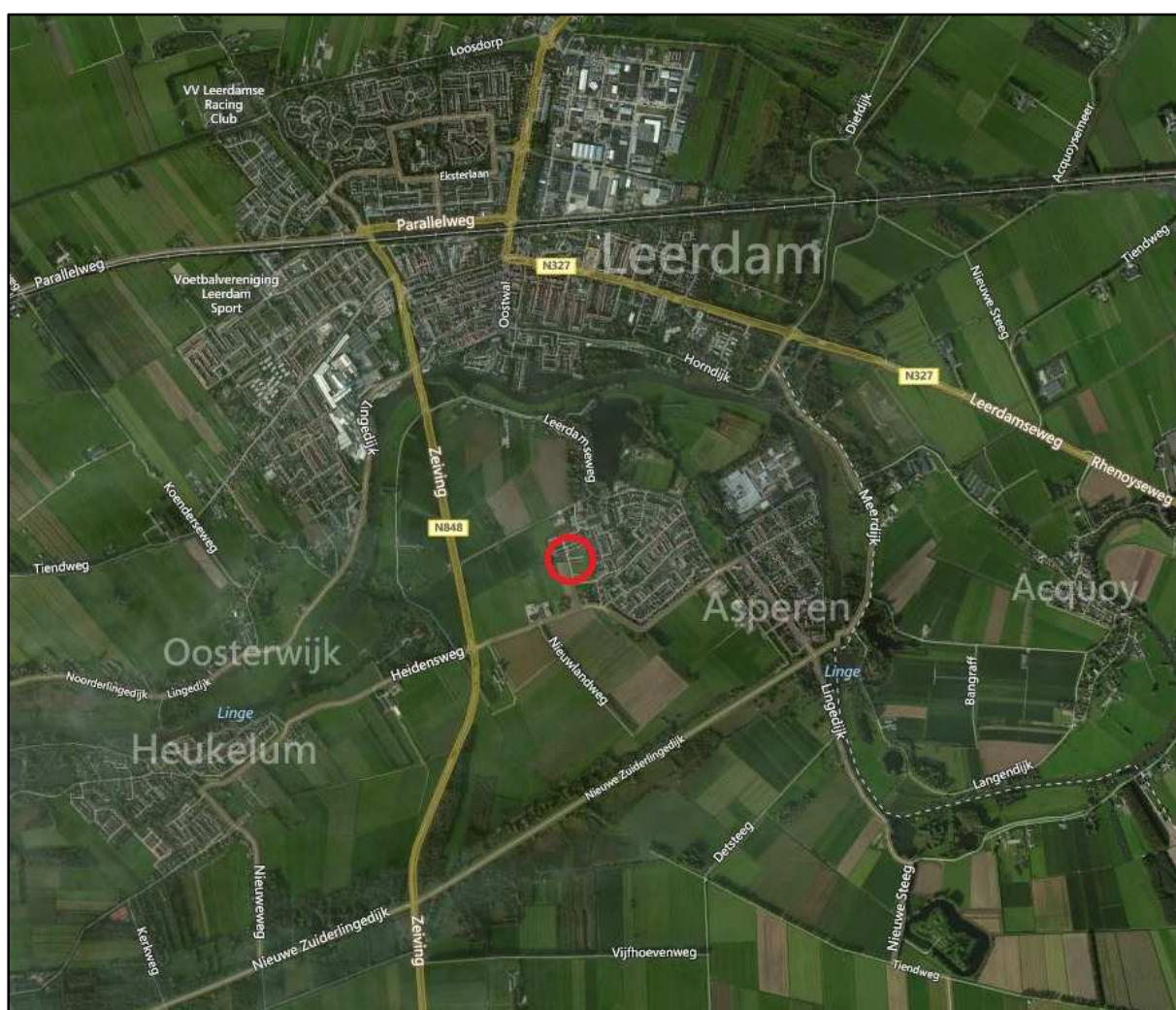
Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

3 Plangebied en voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied bestaat uit een braakliggend terrein aan de Notendreef te Asperen, gemeente Lingewaal. Het terrein ligt aan de westkant van Asperen. Rondom het plangebied liggen landbouwpercelen en er staat bebouwing. Op het terrein is een voedselrijk grasland aanwezig. Aan de randen van het plangebied staan enkele bomen en struiken. Buiten het plangebied, aan de oostzijde, is een sloot aanwezig. Ook in het plangebied ligt een sloot.

In figuur 1 is de ligging van het plangebied weergegeven en in figuur 2 is de huidige situatie te zien. Op pagina 5 staan enkele foto's van het plangebied.

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit het bouwen van enkele woningen, zoals die ook ten noorden van het plangebied zijn gerealiseerd. De sloot die in het plangebied aanwezig is, blijft behouden.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel) (bron: Bing maps)

Figuur 2. Plangebied (rood omlijnd) (bron: Bing maps)

Foto 1. Grens van plangebied met bestaande bebouwing

Foto 2. Plangebied (richting zuiden)

Foto 3. Sloop naast het plangebied

Foto 4. Sloop door het plangebied

Foto 5. Enkele bomen/struiken aan de rand van het plangebied

Foto 6. Plangebied (richting noorden)

4 Natuurwaarden

In het kader van deze toets flora en fauna heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden. Aan de hand van bekende verspreidingsgegevens uit onder andere verspreidingsatlassen en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is bepaald welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen. Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn alle op de locatie aanwezige biotopen opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde plant- en diersoorten. Op basis van expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 26 februari 2015 in de ochtend. De weersomstandigheden waren als volgt: droog, bewolkt en circa 6 °C.

4.1 Flora

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied (tot een kilometer afstand) de volgende beschermde plantensoorten (alle FFtabel 2) voorkomen: gele helmbloem, grote keverorchis, klein glaskruid, moeraswespenorchis, rietorchis, steenanjer, tongvaren, veldsalie, vleeskleurige orchis en wilde marjolein.

Tijdens het veldbezoek zijn alleen algemene plantensoorten van voedselrijk grasland aangetroffen. Gezien het gebruik en de kenmerken van het plangebied kan redelijkerwijs uitgesloten worden dat er beschermde plantensoorten in het gebied voorkomen.

4.2 Vissen

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat binnen een straal van vijf kilometer de volgende beschermde vissoorten voorkomen; kleine modderkruiper, Europese meerval (beide FFtabel 2), grote modderkruiper en bittervoorn (beide FFtabel 3). De sloot binnen het plangebied kan deel uitmaken van het leefgebied van deze vissoorten. De sloot valt echter buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. De werkzaamheden hebben daarom geen effect op mogelijk in de sloot voorkomende beschermde vissoorten.

4.3 Amfibieën

Volgens gegevens van RAVON, NDFF en de verspreidingskaarten in het boek 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al., 2009) komen kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker (alle FFtabel 1) voor in de omgeving van het plangebied. Daarnaast komen op een afstand van nul tot een kilometer van het plangebied de amfibiesoorten rugstreeppad, heikikker, en kamsalamander (alle FFtabel 3) voor. Op een afstand van vijf tot tien kilometer van het plangebied is poelkikker (FFtabel 3) waargenomen.

In, en in de omgeving van het plangebied is oppervlaktewater aanwezig in de vorm van sloten. Het gaat hierbij om sloten die waarschijnlijk gebruikt worden als afwateringssloot. Deze sloten zijn geschikt als voortplantingshabitat voor algemene amfibieënsoorten zoals kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad. Daarnaast kan het plangebied door de soorten van FFtabel 1 gebruikt worden als (onderdeel van het) landhabitat.

- + Voor rugstreeppad ontbreekt een geschikt habitat. De rugstreeppad is namelijk een soort van dynamische milieus (Creemers et al., 2009). Het voorkomen van rugstreeppad binnen het plangebied is daarom redelijkerwijs uit te sluiten.
- + Het landschap waarin de kamsalamander wordt aangetroffen is bosrijk, bevat houtwallen of struweel. Kamsalamanders komen zelden voor in akkerbouwgebieden (Creemers et al., 2009) en de soort mijdt stedelijk gebied. Voor de kamsalamander ontbreekt derhalve geschikt leefgebied binnen het plangebied. Het voorkomen van kamsalamander in het plangebied is redelijkerwijs uit te sluiten.
- + De heikikker is een cultuurvliesende soort die nauwelijks wordt aangetroffen in intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing (Creemers et al., 2009). Het is gezien de ligging van het plangebied derhalve niet aannemelijk dat heikikker in het plangebied voorkomt. Het voorkomen van de heikikker in het plangebied is redelijkerwijs uitgesloten.
- + In voedselrijkere wateren komt de poelkikker meestal slechts voor indien er sprake is van een hoge waterkwaliteit en rijke begroeiing van oever- en waterplanten. Gezien de kenmerken van de sloot in het plangebied, is het voorkomen van poelkikker in het plangebied redelijkerwijs uitgesloten.

De voorgenomen ontwikkeling kan negatief effect hebben op de mogelijk voorkomende beschermde soorten amfibieën van FFtabel 1. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Er hoeven zodoende voor de soorten amfibieën van FFtabel 1 geen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

4.4 Reptielen

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen een straal van een tot vijf kilometer ringslang (FFtabel 3) is waargenomen. Vanwege het ontbreken van structuurvariatie binnen het plangebied en de afwezigheid van vegetatie op de oevers van de sloot is in het plangebied geen geschikt leefgebied voor ringslangen aanwezig. Het voorkomen van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

4.5 Vogels

Algemeen voorkomende vogelsoorten kunnen broedgelegenheid vinden in de bomen en struiken aan de rand van het plangebied. Voor deze soorten is het plangebied geschikt als foerageergebied. Tijdens het veldbezoek zijn enkele algemene vogelsoorten waargenomen, waaronder merel, spreeuw, kauw, kraai, zanglijster en meerkoet. Daarnaast zijn in het plangebied foeragerende roeken waargenomen. Het nest van de roek is jaarrond beschermd.

De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben ten aanzien van broedgelegenheid en foerageergebied in het plangebied van algemene soorten en van de roeken. Het plangebied vormt geen essentieel foerageergebied en in de directe omgeving van het plangebied blijft voldoende foerageergebied aanwezig.

Voor de algemeen voorkomende vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van begroeiing niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Door struiken en bomen buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien en slootkanten in het broedseizoen niet te maaien, wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat binnen een straal van vijf kilometer van het plangebied kerkuil en steenuil zijn waargenomen. In het plangebied zijn geen (sporen) van vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen van vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is, waaronder steenuil of kerkuil. Het plangebied maakt mogelijk deel uit van het foerageergebied van de steen- en/of kerkuil. De

voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op foerageergebied van de steen- en kerkuil. Het plangebied vormt geen essentieel foerageergebied voor steen- of kerkuilen en in de omgeving van het plangebied is voldoende alternatief foerageergebied voor deze soorten aanwezig.

4.6 Zoogdieren

Het plangebied kan functioneren als (onderdeel van het) leefgebied van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1, zoals mol, konijn, egel en algemene muizensoorten. De voorgenomen ontwikkeling kunnen voor deze soorten mogelijk negatieve effecten tot gevolg hebben. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Er hoeven zodoende voor deze soorten zoogdieren geen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

Uit de NDFF blijkt dat binnen nul tot een kilometer van het plangebied de waterspitsmuis (FFtabel 3) voorkomt. Op een afstand van een tot vijf kilometer zijn steenmarter (FFtabel 2) en das (FFtabel 3) waargenomen. Vijf tot tien kilometer van het plangebied is bever (FFtabel 3) waargenomen.

- + De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers (zoogdiervereniging.nl). Deze soort is waarschijnlijk waargenomen langs de Linge. De sloot binnen het plangebied vormt geen geschikt leefgebied voor de waterspitsmuis.
- + In het plangebied zijn geen sporen aangetroffen van steenmarter. Het is mogelijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het grotere leefgebied van een steenmarter. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op het mogelijke leefgebied van de steenmarter, in de omgeving is en blijft voldoende geschikt leefgebied aanwezig voor deze soort.
- + In het plangebied zijn geen sporen van de das aangetroffen. Het plangebied vormt vanwege de ligging en de kenmerken van het plangebied geen geschikt leefgebied voor de das.
- + In het plangebied is geen geschikt leefgebied aanwezig voor bevers.

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al., 1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten baardvleermuis, Brandts vleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis en franjestaart (alle FFtabel 3) voorkomen in de bredere omgeving van het plangebied.

Uit het veldbezoek blijkt dat het gehele plangebied geschikt is als foerageergebied voor vleermuizen. Ondanks de voorgenomen ontwikkeling blijft het plangebied geschikt als foerageergebied. Ten aanzien van deze functie zijn zodoende geen negatieve effecten te verwachten.

De woningen in de omgeving van het plangebied bieden mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen. De voorgenomen plannen hebben geen effect hierop. Aan de rand van het plangebied staan enkele bomen. Er zijn in deze bomen geen holten aanwezig, waardoor deze bomen geen mogelijkheden bieden voor vaste rust en/of verblijfplaatsen van vleermuizen. Het verwijderen van deze bomen geeft geen negatief effect op vleermuizen.

4.7 Overige soortgroepen

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied en de directe omgeving daarvan geschikte biotopen ontbreken voor beschermde soorten dagvlinders, libellen, mieren en kevers. Het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen kan daarom worden uitgesloten.

5 Conclusie

In het plangebied komen mogelijk beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet. Tabel 1 op de volgende pagina geeft een samenvatting van de conclusies.

FFtabel 1

Het plangebied wordt mogelijk gebruikt als (onderdeel van het) leefgebied door algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in FFtabel 1. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk negatieve effecten op deze soorten. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Er hoeven zodoende voor deze soorten geen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

FFtabel 2

Het is mogelijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het grotere leefgebied van een steenmarter. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op het mogelijke leefgebied van de steenmarter, in de omgeving is en blijft voldoende geschikt leefgebied aanwezig voor deze soort.

FFtabel 3

De mogelijk in het plangebied voorkomende vleermuizen zijn strikt beschermd. Vleermuizen kunnen het plangebied gebruiken om te foerageren. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatieve effecten tot gevolg hebben ten aanzien van foeragerende vleermuizen. Dit omdat het plangebied geschikt blijft als foerageergebied en er is in de omgeving van het plangebied voldoende foerageergebied aanwezig. De voorgenomen plannen hebben geen negatieve effecten op vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen.

Vogels

De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben ten aanzien van broedgelegenheid en foerageergebied van vogels in het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied blijft voldoende foerageergebied aanwezig.

Voor de algemeen voorkomende vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van begroeiing niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Door struiken en bomen buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien en slootkanten in het broedseizoen niet te maaien, wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

Vogels met een jaarrond beschermd nest

Het plangebied maakt mogelijk deel uit van het foerageergebied van de steen- en/of kerkuil. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op foerageergebied van de steen- en kerkuil. Het plangebied vormt geen essentieel foerageergebied voor steen- of kerkuilen en in de omgeving van het plangebied is voldoende alternatief foerageergebied voor deze soorten aanwezig.

Tabel 1. Samenvatting conclusie

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing	Maatregelen
Amfibieën	FFtabel 1	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Steenmarter	FFtabel 2	Mogelijk deel van het leefgebied	Nee	Nee	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Vogels (niet jaarrond beschermd)	Vogels	Broedgebied	Ja	Nee, mits maatregelen worden gevolgd	Bomen en struiken rooien/snoeien en oevers van de sloot maaien buiten broedseizoen
Kerk- en steenuil	Vogels (nest jaarrond beschermd)	Mogelijk foerageergebied	Nee	Nee	-

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdierverseniging- rapport 2010.44. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.telmee.nl
- + www.zoogdierverseniging.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.ravon.nl
- + © NDFF - quickscanhulp.nl 02-03-2015 15:50:53